

סקירת נתונים לגבי ענף הרכב – שנת 2007

בשנת 2007 חלה לראשונה מאז תחילת העשור ירידה מסוימת בחלקן היחסי של הרכישות לציירכב, מתוך סך הרכישות של מכוניות חדשות בישראל

בסקירה קצרה זו מפורטים מספר נתונים לגבי התפלגות המכירות בין ציי רכב, חברות השכרה ולקוחות פרטיים. הניתוח נעשה במספר חתכים כדי שניתן יהיה להבחין הן בחלוקה בין הרוכשים השונים, כמו גם בפילוח מלאי כלי הרכב לפי שנים, הן של כלי רכב בבעלות פרטית והן של כלי רכב עסקיים.

דגש מיוחד ניתן על קבוצה 2, מתוקף היותה הקבוצה השכיחה ביותר בענף הרכב.

התפלגות כלי הרכב ה"צמודים"

כ- 280 אלף עובדים שכירים מקבלים היום רכב צמוד ממעסיקם. כ- 190 אלף מכלי הרכב הצמודים הנם בבעלות חברות ליסינג וכ- 90 אלף כלי רכב בבעלות המעסיקים. משקלם של ציי רכב מתוך סך כלי הרכב הפרטיים והמסחריים בישראל (כ- 2.2 מיליון כלי רכב) עומד על כ- 12%. משקלם מתוך כלי רכב חדשים (עד 4 שנים) גבוה בהרבה ומגיע ל- 37%, כאשר משקלם של כלי רכב בליסינג תפעולי מגיע ל- 30% מסך כלי הרכב בשנתונים אלו.

לוח מס' 1

התפלגות הרכישות לציירכב, לפי סוגי רכב

שנת דגם	רכב צמוד		רכב בבעלות פרטית	
	מסה"כ	%	מסה"כ	%
2008	59,400	21%	38,700	2%
2007	59,400	21%	55,800	3%
2006	63,700	23%	67,900	4%
2005	61,400	22%	80,900	4%
2004	35,300	13%	86,500	5%
עד 2003	61,900	22%	1,517,000	82%
סה"כ	281,800	100%	1,846,800	100%

הערה: הנתונים משקפים את מצבת כלי הרכב בישראל בחודש 01/2008
מקור: נתוני שע"מ, עיבודי החטיבה לתכנון וכלכלה ברשות המסים

יבוא כלי רכב

החלק היחסי של רכישות כלי רכב חדשים המיועדים לציירכב עלה בצורה חדה על פני העשור האחרון ובשנת 2006 הגיע לשיא של 60% (בניטרול רכב להשכרה). בשנת 2007 חלה לראשונה מאז תחילת העשור ירידה מסוימת בחלקן היחסי של הרכישות לציירכב, מתוך סך הרכישות של מכוניות חדשות בישראל. יש להניח שההסבר העיקרי לכך הוא הפחתת מיסי הקניה ב-1 בינואר 2007 שהשפיעה, ככל הנראה, מעט יותר על עיתוי הרכישות של כלי הרכב בשוק הפרטי (בשל גמישות גדולה יותר שיש ללקוח פרטי בנוגע לעיתוי הרכישות), כך שחלק מהרוכשים דחו את רכישת הרכב מדצמבר 2006 לינואר 2007 מתוך ציפייה לירידות מחיר בינואר 2007. עם זאת, יש לזכור כי אותו שיקול בדיוק היה קיים גם בתפר בין סוף שנת 2007 לתחילת 2008. כמו כן, ייתכן

שהציפיות להעלאת שווי השימוש וחוסר הוודאות ששרר בנושא זה במהלך רוב שנת 2007, שהשפיעו בשוליים על הרכישות לצי רכב ובכך גרמו לירידה מסוימת בחלקן היחסי מתוך כלל הרכישות.

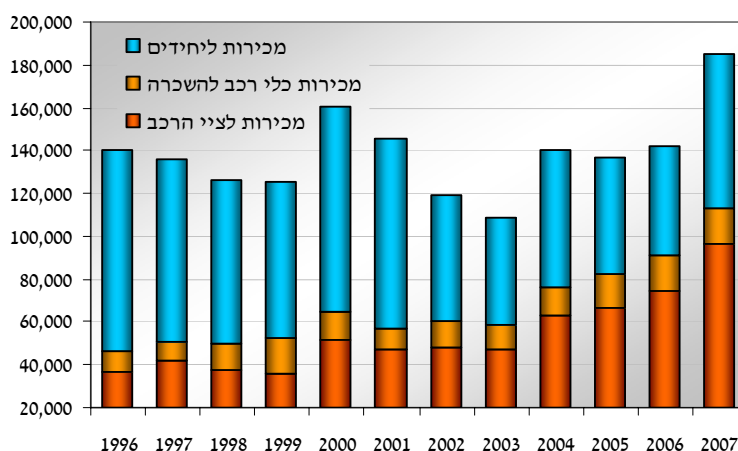
בשנת 2007 נרשם גידול ניכר ברכישות כלי הרכב בשני המגזרים: כמות כלי הרכב שנמכרו לצי רכב עלתה בכ- 30% בהשוואה לשנה קודמת, ואילו כמות כלי הרכב שנמכרו ללקוחות הפרטיים עלתה ב- 42% לעומת 2006. לכן על אף הגידול החד במספר כלי הרכב שנמכרו לציים, החלק היחסי שלהם ירד מ- 60% לכ- 57%.

כפי שניתן לראות בתרשים להלן, בין השנים 1996-2007 עלה מספר כלי הרכב שנרכשו לצי רכב (ללא רכב להשכרה) מ- 37 אלף רכישות לשנה, ל- 97 אלף רכישות לשנה – עליה של 162%. במקביל, באותן השנים ירדו הרכישות של כלי רכב חדשים לידיים פרטיות, מ- 94 אלף לכ- 72 אלף – ירידה של 24%.

מבחינת נתח השוק הרי שבעוד שבשנת 1996 עמד משקל הרכישות של ציי הרכב (בניטרול רכב להשכרה) על 28%, הרי שבשנים 2006-2007 הגיע משקל זה לכ- 60%, כאמור לעיל. ירידה מסוימת במשקל ציי רכב בשנת 2007 מהווה סימן חיובי לצמצום העיוות בשוק הרכב, כך שבסופו של דבר ייווצר איזון טוב יותר בהתפלגות הרכישות בין משקי בית לצי רכב.

תרשים מס' 1:

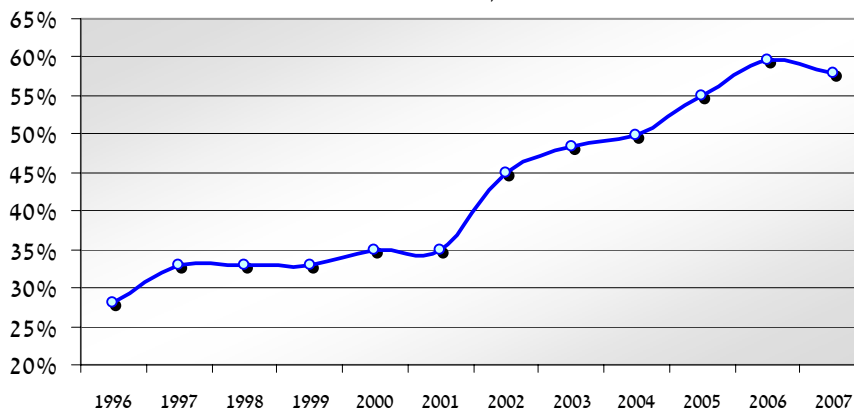
יבוא רכב נוסעים ומשקלם של ציי הרכב במכירות

מקור: החטיבה לתכנון וכלכלה ברשות המסים

תרשים מס' 2:

משקל ציי הרכב במכירות

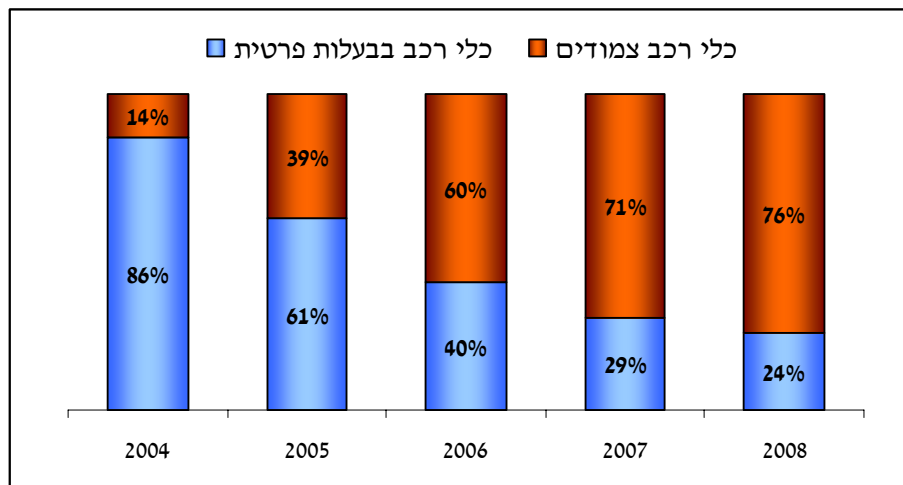

מקור: החטיבה לתכנון וכלכלה ברשות המסים

המבנה המעוות של שוק הרכב בישראל מתחדד עוד יותר כאשר מסתכלים על התפלגות כלי הרכב בקבוצה 2 שהיא הקבוצה השכיחה, בין כלי רכב צמודים לבין כלי רכב בבעלות פרטית, בחלוקה לפי שנות דגם. בתחילת שנת 2008 76% מכלי הרכב בשנת דגם 2008 היו כלי רכב צמודים (ללא רכב השכרה ורכב מאגר), ופחות מרבע הוחזקו בידיים פרטיות. בכלי רכב משנת דגם 2004 (שגם הם, יש לציין, אינם נחשבים לכלי רכב ישנים) התמונה שונה לחלוטין - 14% בלבד הם כלי רכב צמודים, ואם היינו מציגים שנות דגם "ותיקות" עוד יותר אז שם מדובר באחוזים בודדים. זהו אישוש סטטיסטי לתמונה שכולנו רואים יום בבישים: אם הרכב שנוסע לפניך הנו חדש, רוב הסיכויים - במיוחד כשמדובר על רכב משפחתי - שהוא גם יישא עליו לוגו של חברת ליסינג או חברה עסקית גדולה. משמעות הדבר היא שבשוק ברכב הישראלי הנגישות לרכב חדש עוברת, על פי רוב, דרך ציי רכב.

תרשים מס' 3:

החלוקה בין כלי רכב צמודים וכלי רכב בבעלות פרטית בקבוצת מחיר 2, לפי שנת דגם

הערה: החלוקה חושבה על פי מצבת כלי רכב בחודש 01/2008

מקור: נתוני שע"מ, עיבודי החטיבה לתכנון וכלכלה ברשות המסים

השוק המשני

עליה במשקלם של ציי רכב ותחלופה תכופה של כלי הרכב בהם השפיעה גם על השוק המשני (יד שנייה). היום למעלה 75% ממכוניות בנות 3-4 שנים (שנות דגם 2005-2006) המוצעות למכירה מקורן בציי רכב. בדגמים מסוימים שיעור זה גבוה עוד יותר. כך למשל, אם מסתכלים על מכוניות נוסעים (ללא רכב מסחרי) יד 2 שמוחזקות היום בבעלות פרטית¹, ובודקים מיהו הבעלים הקודם של המכונית, מגלים שמתוך מכוניות פורד בנות 3 עד 4 שנים, 94% היו בעבר בבעלות תאגיד במכוניות יונדאי ומיצובישי שיעור כלי הרכב שהיו בעבר בבעלות ציי רכב מתקרב ל-90%, ואפילו ביצרנים שפחות "מזוהים" עם ציי רכב, דוגמת פולקסווגן, מגיע שיעור מכוניות תאגיד לשעבר ל-43%.

תוצאתית, הרי שבמידה ולא תשתנה המגמה, בעוד זמן לא רב מלאי כלי הרכב הפרטיים בישראל יורכב רובו ככולו מכלי רכב ששימשו בעברם בחברות השכרה או ליסינג או בציי רכב של חברות עסקיות גדולות.

לוח מס' 2

כלי רכב יד 2 משנות דגם 2005-2006 שמוחזקים בבעלות פרטית, לפי סוג הבעלים הקודם

סוג הבעלים הקודם		כמות	תוצר
תאגיד	פרטי		
94%	6%	4,000	פורד
88%	12%	2,400	מיצובישי
87%	13%	11,200	יונדאי
84%	16%	11,900	מאזדה
77%	23%	1,800	רנו
76%	24%	4,400	שברולט
74%	26%	1,200	פיאט
70%	30%	2,600	סוזוקי
68%	32%	1,000	דייהטסו
68%	32%	2,600	סובארו
61%	39%	1,600	פזו
57%	43%	3,900	טויוטה
56%	44%	2,200	הונדה
43%	57%	1,200	פולקסוואגן

מקור: נתוני שע"מ, עיבודי החטיבה לתכנון וכלכלה ברשות המסים

¹ מדובר על כ-38% מסך כלי הרכב בשנות דגם אלו שמוחזקים בבעלות הפרטית. קרוב ל-60% מוחזקים כרכב יד ראשונה ופחות מ-3% הם רכב יד 3 ומעלה.